

Notat til felles høring om 1) Meld. St. 26 (2016-2017) Forvaltningen av Statens pensjonsfond i 2016 og 2) Dokument 8:17 S (2016-2017) Representantforslag om urfolks rettigheter i retningslinjene for Statens pensjonsfond utland

Økt åpenhet om eierskapsarbeidet

Regnskogfondet mener at NBIM i de senere årene har gjort store framskritt i å vise større åpenhet om sitt arbeid med ansvarlig forvaltning. Årlige rapporter om virkemiddelbruken i ansvarlig forvaltning har gjort det mulig å vurdere effektiviteten og kvaliteten på arbeidet som gjøres. Det er også Regnskogfondets erfaring at NBIM i økende grad er mottakelig for dialog om eierskapsarbeidet og at NBIM er interessert i å motta informasjon om selskaper i fondets portefølje. Regnskogfondet var involvert i utformingen av forventningsdokumentene om klima og menneskerettigheter, og mener disse har blitt tydelige og gode.

Vi mener allikevel at det fortsatt er behov for økt åpenhet rundt resultatene av eierskapsdialogen og bruken av forventningsdokumentene i NBIMs eierskapsarbeid.

Med unntak av noen utvalgte eksempler i årsrapporten om ansvarlig forvaltning, foreligger ingen offentlig tilgjengelig informasjon om hvilke selskaper NBIM har dialog med, hvilke tema som tas opp, og fremdriften og resultater av dialogen.

Innstilling: *Finanskomiteen bør oppfordre Finansdepartementet til å be NBIM utvise større åpenhet i eierskapsarbeidet, ved å rapportere årlig om alle selskapsdialoger, inkludert hvilke konkrete tema som tas opp med hvilke selskaper, og resultater av dialogen.*

Investeringer i regnskogsødeleggelse

NBIMs beslutning i 2012 om å innlemme tropisk avskoging i sitt forventningsdokument om klimaendringer fikk stor oppmerksomhet internasjonalt. Siden den gang har fondet foretatt risikobaserte nedslag i over 30 selskaper som driver regnskogsødeleggelse, og med dette sendt markedssignaler som har bidratt til den pågående endringsprosessen som foregår i blant annet palmeoljesektoren.

Dessverre kan vi ikke se at NBIM har gjennomført en eneste eierskapsdialog om tropisk avskoging eller brudd på urfolks rettigheter. Dette er svært uheldig, ettersom NBIM både har solide forventningsdokumenter om menneskerettigheter og klima, herunder inkludert tropisk avskoging, og samtidig investerer over 140 milliarder kroner i selskaper med risiko for både avskoging og brudd på skogavhengige urfolks rettigheter.

Det er kritikkverdig at ikke NBIM følger opp sine egne prioriteringer, spesielt siden Stortinget har oppfordret NBIM til å legge mer vekt på avskoging og menneskerettigheter i eierskapsarbeidet. Det er ikke tilstrekkelig å selge seg ut, NBIM må bruke sin betydelige eiermakt til å påvirke risikoutsatte selskaper og bransjer til å endre praksis.

Mariboens gate 8 – 0183 Oslo – Norway
e-mail: regnskog@regnskog.no
tel: +47 23 10 95 00
www.regnskog.no

Innstilling: *Finanskomiteen bør gjøre det klart overfor departementet at det er ønskelig at NBIM prioriterer regnskogsdeleggelse og brudd på urfolks menneskerettigheter høyere i eierskapsarbeidet, i tråd med intensjonene i forventningsdokumentene.*

Dokument 8:17 S om urfolks rettigheter

Representantforslaget tar opp en svært viktig sak, og Regnskogfondet stiller seg bak intensjonen om at SPU ikke bør investere i selskaper hvis aktiviteter bidrar til å krenke urfolks menneskerettigheter.

Vi er dog ikke sikre på at representantenes forslag om å innføre henvisning til ILO Konvensjon 169 og Konvensjonen om Sivile og Politiske Rettigheter vil være tilstrekkelig til å løse problemet. Grove og systematiske menneskerettighetsbrudd er allerede grunn til utelukkelse, og begge de nevnte konvensjoner kan legges til grunn i slike vurderinger. NBIMs forventningsdokument om menneskerettigheter må også legge de nevnte konvensjoner til grunn der det er relevant.

Problemet er snarere at terskelen for utelukkelse basert på menneskerettighetsbrudd er for høy, og at NBIM valgte å utelate spesifikk referanse til urfolks rettigheter i forventningsdokumentet. Dette fører til at det store flertallet av saker hvor urfolks rettigheter krenkes, ikke vil prioriteres av verken Etikkrådet eller NBIM

Innstilling: *Regnskogfondet støtter representantforslaget, men anfører at Finanskomiteen også bør be departementet oppfordre NBIM og Etikkrådet til å legge større vekt på urfolks rettigheter i sitt arbeid.*